

Retningslinjer for forvaltningen av selskaper hvor staten har eierinteresser som følge av misligholds- og gjenvinningssaker i Eksportfinansiering Norge (Eksfin)

Fastsatt og gjort gjeldende med virkning fra 19. november 2025 av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i henhold til § 10 i reglement for økonomistyring i staten.

1. Innledning og bakgrunn for retningslinjene

NFD kan, forutsatt fullmakt fra Stortinget, gi Eksfin anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner må vedtas årlig av Stortinget ved behandling av statsbudsjettet, og meddeles Eksfin i tildelingsbrev.

Arbeidet med Eksfins misligholds- og gjenvinningssaker er nærmere omtalt i *regelverk for Eksportfinansiering Norge (Eksfin) sine ordninger*.

2. Formål med retningslinjene

Formålet med retningslinjene er todelt:

1. Å fastsette nærmere retningslinjer for NFDs utøvelse av styrings- og kontrollmyndigheten overfor selskaper som staten ved NFD eier helt eller delvis som følge av misligholds- og gjenvinningssaker under Eksfins garantiordninger, jf. reglement for økonomistyring i staten § 10.
2. Å gi instruks til Eksfin om ansvar og forpliktelser som knytter seg til Eksfins forvaltning av statens eierskap i slike selskaper, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.3.

3. Virkeområde

Retningslinjene gjelder forvaltningen av eierinteresser i selskaper der staten, ved NFD, er aksjeeier som følge av misligholdsaker og gjenvinningsaker knyttet til Eksfins garantiordninger.

4. Overordnede føringer

Formålet med eierskapet er å sikre statens verdier.

Eierskapet skal være midlertidig.

Eksfins eierstyring skal vurderes ut fra statens eierandel i det enkelte selskap, samt selskapets egenart, risiko og vesentlighet.

Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskapsutøvelse og selskapenes virksomhet. Eksfin skal så langt som mulig sørge for mulighet til å kontrollere og få innsyn i selskapenes eierforhold, formål og regnskap og balanse.

5. Roller og ansvar

Det er staten ved NFD som eier aksjer som Eksfin erverver. Næringsministeren har det konstitusjonelle ansvaret for forvaltningen av statens eierinteresser i de aktuelle selskapene.

Eksfin skal, på vegne av NFD, forvalte eierskapet i selskaper der Eksfin erverver aksjer. Eksfin skal sikre at NFDs eierrolle ivaretas. Eierrollen skal utøves i henhold til relevant

lovverk for det enkelte selskap, inkludert aksjelovenes bestemmelser (herunder bestemmelsene om statsaksjeselskap for selskaper hvor staten eier alle aksjene), statens eierskapsmelding som til enhver tid er gjeldende (eierskapsmeldingen), eventuelle særskilte stortingsvedtak og stortingsforutsetninger, innenfor rammen av allment anerkjente prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og det enkelte selskaps vedtekter.

Eksfin sin forvaltning av eierskap er formelt ikke omfattet av rammene for utøvelse av statlig eierskap, som blant annet er omtalt i eierskapsmeldingen. Eksfin skal likevel så langt det er mulig utøve sitt eierskap i tråd med statens eierskapspolitikk. Dette gjelder også for underliggende selskaper hvor Eksfin har eierandeler i et morselskap. Eksfins eierstyring skal vurderes ut fra statens eierandel i det enkelte selskap, samt selskapets egenart, risiko og vesentlighet.

6. Organisasjonsformer for selskaper hvor Eksfin forvalter eierandeler

Selskapene Eksfin erverver aksjer i skal, der det er gjennomførbart, være underlagt norsk selskapslovgivning og organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Dersom det er nødvendig å erverve aksjer i et selskap i utenlandsk jurisdiksjon skal Eksfin:

- Sikre at staten som eier ikke påtar seg vesentlig mer ansvar enn hvis staten eier et aksjeselskap regulert av aksjeloven. Dette vil, der det er hensiktsmessig, kunne gjøres ved å legge eierposisjonen i et norsk aksjeselskap som forvalter den underliggende eierposten.
- Søke å unngå å benytte jurisdiksjoner som ikke følger standardene til Global Forum om transparens og effektiv informasjonsutvikling i skattesaker og som ikke vil inngå skatteopplysningsavtaler med Norge.

Eksfin kan ikke organisere sitt eierskap gjennom en trust.

7. Generalforsamling mv.

Eksfin skal utøve statens eierrolle på vegne av NFD på generalforsamlingen i selskapene, jf. aksjeloven § 5-1 og § 5-2 første ledd eller lovverk i gjeldende jurisdiksjon.

Riksrevisjonen har rett til å være til stede i generalforsamling og lignende møter i selskaper hvor staten har eierandeler iht. lov om Riksrevisjonen § 6-2. Eksfin skal oversende relevante saksdokumenter til Riksrevisjonen etter avtale med Riksrevisjonen.

8. Styret

Eksfin skal på vegne av NFD utøve eiers rettigheter på generalforsamlingen til å foreslå og stemme over valg av styremedlemmer. Styremedlemmene skal inneha en egnet kompetanse og skal ivareta statens formål med eierskapet (sikre statens verdier). Styremedlemmene skal også ha kapasitet til å utøve vervet.

Ansatte i NFD og ansatte i Eksfin skal ikke delta i selskapenes styre, bedriftsforsamling, kontrollkomité eller representantskap. Eksfin skal søke å unngå å utnevne styremedlemmer som har tett tilknytning til truster eller som er medeier i selskaper sammen med staten.

I deleide selskaper skal Eksfin søke å bli representert i valgkomiteen hvis slikt organ eksisterer og hvis Eksfins eierandel tilsier at det er naturlig.

Eksfin skal på vegne av NFD utøve eiers rettigheter på generalforsamlingen til å foreslå og stemme over styregodtgjørelse i det enkelte selskap. Eksfin skal så langt det er mulig etterstrebe å følge føringene i eierskapsmeldingen om nivået på styregodtgjørelser.

9. Finansiering

Der Eksfin har eller skal erverve eierandeler skal Eksfin på forretningsmessig grunnlag vurdere behov for egenkapital, finansiering og oppkapitalisering, samt bidra med sin forholdsmessige andel av dette.

Eventuelle lån og garantier fra Eksfin skal gis på markedsmessige vilkår.

10. Avkastningskrav, utbyttepolitikk og annet overskudd

Eksfin skal på vegne av NFD utøve eiers rettigheter til å foreslå og stemme over utbytte- eller avkastningskrav for selskapene, ut fra målet om å sikre statens verdier.

Utbytte og inntekt ved salg av selskapet og/eller dets eiendeler skal innbetales til den garantiordningen som den opprinnelige misligholdsaken tilhørte, og skal inngå i Eksfins vurdering av om den aktuelle garantiordningen går i balanse på lang sikt.

11. Rapportering

11.1 Rapportering til NFD

Eksfin skal holde departementet løpende orientert om hvilke selskaper staten har eierandeler i, herunder erverv og avhending av aksjer, statens eierposisjon i selskapene og om endringer i statens eierposisjon i disse selskapene.

NFD skal påse at Eksfin gir departementet informasjon om selskapene og deres virksomhet. Eksfin skal holde NFD løpende orientert om alle vesentlige forhold relevant for statens eierpost i selskapene.

Informasjonen skal danne grunnlag for departementets oppfølging av Eksfins eierskapsutøvelse.

Eksfin skal redegjøre for opprettelse av selskap eller erverv av aksjer i utenlandske jurisdiksjoner hvor selskapslovgivningen skiller seg vesentlig fra norsk aksjelovgivning. Dette gjelder også ved andre vesentlige avvik fra norsk praksis i selskaper.

Eksfin skal i tillegg rapportere til NFD om Eksfins eierskapsutøvelse i tråd med krav i tildelingsbrevet.

Eksfin skal påse at selskapene utarbeider årsrapporter basert på gjeldende lovverk.

Eksfin skal sikre at rapporteringen er i tråd med gjeldene lover og regler og i henhold til fastsatte krav og frister, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.3.3.

Departementets kontroll inngår i den ordinære styringen og oppfølgingen av Eksfin, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.2.

11.2 Rapportering til Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har som oppgave å revidere om statsråden ivaretar statens eierinteresser i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger i selskaper hvor staten har bestemmende innflytelse iht. lov om Riksrevisjonen (riksrevisjonsloven). Dette gjelder også når forvaltningen av statens eierinteresser er delegert til Eksfin. Eksfin skal varsle Riksrevisjonen om tilfeller der Eksfin kan anses å ha en bestemmende innflytelse i et selskap som følge av misligholds- eller gjenvinningssaker.